

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadói hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hogy egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitléri cikkek stb. intézendők.

Nyitléri cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területegért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beírt társnál 30 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Zona-tarifa.

Kézdi-Vásárhely, 1889. aug. 27.

Azt szokták ellenségeink mondani, hogy elmaradtunk a világtól, de azt senki sem meri állítani, hogy nem haladunk és pedig rohamosan. A kicsiny és nem gazdag Magyarország nemcsak lépést akar tartani Európa műveltebb országaival, hanem van bátorsága olyant is alkotni, mire más országok még gondolni is alig mertek.

Egy hatalmas erélyű miniszter ki merte mondani, hogy a zona-tarifa nemcsak egy szelid ábrándkép, hanem egy olyan eszme, melyet meg is lehet valósítani.

És megszületett Magyarországon a zona-rendszer.

A magyar közönség ujjongó örömmel fogadta a nagyszabású reformot. Mindenkit elfogott az utazási vágy; menni, látni, hallani s tapasztalni — ez, a mi most a közönséget lelkesíti; de a mi minden szívet elfog: látni a szép, ragyogó fővárost, az ország szívét, minden magyar ember szemefényét, büszkeségét.

Ezerenkint hordják a megterhelt vonatok a látni vágyó közönséget a főváros felé; minden vonat elébb viszi Budapestet s minden visszatérő vonat a vidék szellemi és anyagi felvirágzásának csiréit hozza magával.

Ezen nagyszerű eredményekkel szemben a kisszerű partikuláris érdekek alig jöhetnek tekintetbe.

Sokan, de különösen az anyagiilag érdekeltek, az ország anyagi romlását jövendőlik a zona-tarifa által s nem jósolnak annak semmi jövendőt. Állításaikat ugyan semmi sem támoogatja, mert az első havi eredményből erre következtetni nem lehet; azt csak egy évi végeredménnyel lehetne kimutatni, hogy van-e kára a zona-rendszer után az országnak. De legrosszabb esetben is az esetleges károk alig jöhetnek tekintetbe azon nagy közgazdasági és kulturális előnyökkel szemben, melyek a jelenlegi olcsó utazással járnak.

Ha az állam milliókat ad ki kulturális célokra, azt az egy vagy két milliót, mely esetleg a zona-rendszerrel a magyar államvasutakra hármozni fog, a nemzet művelődésének és haladásának érdekében kiadhatja.

Merültek fel panaszok az iránt is, hogy a zona-rendszer károsan hat a helyi kereskedelemre és iparra, a mennyiben az olcsó utazás által lehetővé teszi a fogyasztó közönségnek olcsóbb bevásárlási forrást szerezni a fővárosban. Ez lehet igaz, de a mig az egyesek érdekeinek nem kedvez, addig a nagy közönségnek nagy előnyöket nyújt.

Ilyen kisszerű kérdések tehát a zona értékét alább nem szállíthatják.

Az eredményeket összevonva, a zona-tarifát úgy kell üdvözölnünk, mint egy mélyre ható, üdvös reformot, mely hivatva van Magyarországnak hatalmas lendületet adni, s éppen azért első sorban a vidéki közönség érdekében tartós életet kívánunk az új rendszernek.

Josipovich Imrének horvát-szlavon-dalmát miniszterré történt kinevezését közli a hivatalos lap. Az erre vonatkozó királyi kézirat így szól: Kedves Josipovich! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt a Budapesti székelő központi kormányhoz tárczanélküli horvát-szlavon-dalmát miniszteremmel ezennel kinevezem. Kelt Bécsben, 1889. évi augusztus 23-án. Ferencz József s. k., Tisza Kálmán s. k.

A kongrua rendezése. A „M. A.” értesítése szerint az ősszel egybejövő püspöki értekezlet foglalkozni fog a kongrua időleges megoldásával és valószínűleg érdemleges határozatot hoz a rendezésre vonatkozólag. A püspöki kar egy része amaz indítvánnyal lép elő, hogy a főpapság adjon egyelőre egy millió frtot a kongrua rendezésére, mely összeget megállapított kulcs szerint vetik ki a püspökségekre, káptalanokra, a reális prépostságokra és apátságokra. A szerzetesrendek prépostságai és apátságai nem járulnának a kongruához, mivel javaik a tanítás és nem lekipásztorkodás emelésére rendelvek. Ez az egy milliónyi tőke meghatározott időközökben tíz millióra egészítették ki. Az interkaláris jövedelmek ezentul nem a vallásalapba folynának be, sőt a miniszter valószínűleg a most üresedésben levő főpapi javadalmak folyó jövedelmeit is ehhez az alapoz csatolja. Ily uton, ha a tíz milliónyi tőke összejön, ebből és a vallásalapból adott és a fél milliót eddig is meghaladó segélyvel együtt képződne egy elég tekintélyes, mintegy husz milliónyi kongrua-alap, melynek kamatai elégségesek volnának a rosszabb javadalmazott alsó klérus helyzetének felsegítésére. Miután pedig az eddig eszközölt jövedelmi bevallásokat a kormányközégek hivatalosoknak el nem ismerik, újabb összeírás eszközöltetik. A mostani összeírás

A „Székelyföld” tárczája.

Az első csók.

Ábránd.

— Francziából. —

A mint az aranyozott erkélyen átrohant a vihar, összetépte, széttörte a gyöngye folyondárt: a még tegnap messzire elragyogó, élénk piros rózsák elhalványultak, lekonyultak, mintha gyilkoló tör járta volna át szívüket; és ugyanakkor a szomorúság viharja érintette szívemet is, átjárta eszemet, szétszálta álmaimat, melyek most kiüve otthonukból, szerte bolyonganak. Ezért akarok arról a kis sirdombról ábrándozni, mely oly messze van tőlem, oly távol időben, ott a temető kerítésének néma szomszédságában. E sirdomb, annak a leánykának oszondos lakása, mint a piciny madarak fészke, csak kellemet, ártatlanságot rejt, és kétségbeesésben ott összpontosulnak vágyaim, gondolataim. Jól alszol ott, kicsikém? Szorulj meg egy keveset, adj nekem is helyet gyönyörteljes lakodban. Almaidat nem zavarja ronda féreg. Hiszen tested oly szeplőtelen, lényed oly tiszta, szűzies volt, hogy még a természet sem meri megsérteni. Elhalványodtál talán egy kissé, de azért rózsá maradtál a hantok alatt is; megőrizted illatodat, virág vagy, gyöngéd és andalító. Melletted, feletted csak lepék szárnyalhatnak; elloboghatnak sírod felett az aranyos, tarka pillangók: reszkette verdesik szárnyaikat; nem bántanak,

hiszen a föld porából keletkeztem, mely téged eltakar előlem, édes drága Psychém, mert el kellett repülnöd!

*

Emlékezel, ugy-e, habár alszol is? Ugy-e, emlékezel, mert hiszen álmodol?

Egyszer korán reggel keltünk fel. Nem kelt még fel a nap. Szürkült az ég, gyöngyharmat ült a rózsálgáson. És miután mi is fiatalok voltunk, fiatalok, mint a felkelő nap, lelkünk is repülni vágyott; messzire, magasba akartunk emelkedni, fel akartunk lebbenteni a fátyolt, mely elborította az első szerelmet. De midőn elhaladtunk a kert alatt, az alacsony házak között, melyeknek ajtai még nem nyitak meg, melyek kéményeiből még nem emelkedett füstfelleg, a nap is keresztül törte arany sugaraival a láthatárt és vérpírosra festett mindent; az élet ébredt vele együtt; a szép hajnal öröme fakasztotta a nagy természetet és a távolból millió égi énekes üdvözölte a lángtengert, mely éltető hatalmával ébredésre csókoltá őket. Én is örvendtem; hiszen te is csókot ígértél nekem.

Azt mondtad tegnap a tornáczon:

— Mert nem voltál csintalan, mert nem néztél folyton reám, midőn anyám is bent volt, mert az este, kivételesen, nem akartad hajamból a szalagot elcsenni, én is jó leszek és holnap megadom a rég megígért csókot. De nem a függöny mögött, sem a kert sűrűjében; magányos helyet kell keresnünk, hol senki sem láthat minket; igazán

meghalnék szegényemben, ha valaki azt mondatná, hogy én megöltél!

Elindultunk tehát, kerestük a magányos helyet. Én égtem a vágytól, te talán remegtél a gondolattól... Én már el voltam telve a gyönyörtől, hogy csókot kapok a te ajkaidtól, megcsókolhatom rózsás arcodat. Mert elvégre válasszanom kellett. Oh, a te ajkad! oh, a te arcod!

*

Nos, azonnal! Itt mindjárt! Miért nem? Minek mennénk még tovább? A meddig a szem ellát, sehol egy élő lény, sehol egy munkás ember, ki kenyere után siet.

— Nos, akarsz-e? — kérdelek reszketve.

— Oh, csak nem kívánsz! — feleltél te, még inkább remegve. Itt, e világosságban, azt hinném, hogy az egész menny én reám tekint. Nem ellemeztem. Magam is az első csókra gyönyört árasztó vidéket kerestem: ligetet, berket, mely elrejt, eltakar, mintha maga is ölelni, csókolni akarna. Ott, a rétek közepén, a kis patak még kisebb tavat alkot. Ott, a tó körül, fák lombjai susognak, zöld levelek beszélgetnek egymással, más meg nem lephet bennünket.

— Menjünk oda!

Te elpirulva, sohajtva feleltél:

— Ha éppen akarod!

Oh, te kis gonosz! mennyi küzdelmedbe került a csók! Midőn oda értünk a víz partjához, megfogtam kezdet és közelből néztelek sokáig, igen sokáig.

azonban alapul fog szolgálni a kongrua időleges rendezéséhez mindaddig, míg a patronátusi, párbéri és kongrua végleges rendezésével egybefüggő többi ügyek véglegesen nem rendeztetnek.

S Z E M L E.

A külpolitika mezején e pillanatban a fejedelmi találkozások vannak az érdeklődés előterében. Különösen érdekes pedig a császár utazása, mely, mint valami rossz puská, sehogys akar elsülni. Már olyan hír is volt a legutóbbi napokban, mely a császárnak Potsdamba érkezését hétfőre vagy keddre helyezte kilátásba, míg egy másik, amazzal egyidejű hír szerint a császár, kinek pénteken kellett volna Peterhofban hajóra szállnia, a legutolsó perczben elhalasztotta utazását. Legfurszábban van ezzel az utazással a német sajtó, melynek közlönyei homlokegyenest ellenkező tudósításokat közölnek, még pedig a legnagyobb hitelesség látszatával. Így a „Börsenzeitung“ már részleteit is közli a potsdami látogatásnak, mely 28-án történt meg, s azt is tudja, hogy a császár az ottani márványpalotában fog lakni, valószínűleg ellátogat néhány órára Berlinbe is és kísérete kicsiny lesz. Ugyanez a lap szerint Bismarck herceg távol fog maradni a látogatástól, a mi annak a jele, hogy diplomáciai megállapodások a császártalálkozással nem lesznek kapcsolatban. Azonban a két császár magánbeszélgetése az említett lap szerint „szabadítólág (?) fog hatni“ és tisztázni fogja az eltérő nézeteket; mert Vilmos császár, ki utóljára is a maga saját kancellárja, alkalmat fog magának venni arra, hogy meggyőze a császárt, hogy Németország sohasem ellensége az orosz értelemben való keleti fejleményeknek, ha megadatnak a történelmileg megjelölt kompenzációk, a melyekről — az idézett lap szerint — ma még nem igen szólhatni. Szép és megjegyzésre méltó dolog, ha igaz, de kérdés, hogy a német császárnak mikor adatik majd alkalom rábeszélő képességének kifejtésére, mert egy rendesen jól értesült másik berlini lap szerint a császár látogatása októberre marad, illetőleg október közepe előtt alig várható.

A német császár elszásmi útját a legnagyobb érdeklődéssel természetesen Franciaországban vigyázták meg. A párisi sajtó nagyobb része, ugy a tudósításaiban, mint szerkesztőségi cikkeiben, ugy iparkodik feltüntetni a császár látogatását, illetőleg azt a vendéglátást, melyben őt az elszásmi nép részesítette, mint tökéletes fias-kót, melynek a birodalmi tartományok viszonyaira a legcsekélyebb hatása sem lesz, mert az elszásmi rendületlenül ragaszkodnak Franciaországához. A kiválóbb párisi lapok meglehetősen nyugodt tartózkodással szólnak az elszásmi látogatás-

ról, a többiek azonban erősen emlegetik a „rablás“-t, a „zsarnoki erőszakoskodás“-t és többkevesebb leplezettséggel utalnak az egykori revanche-ra.

Nagy feltűnést kelt Berlinben a „Kölnische Zeitung“-nak egy legújabb keletű cikke, mely az új francia véderőtörvényről szólva, kifejti, hogy Franciaország bizonyos meghatározható idő múltán a kiképzett katonáknak jelentékeny nagyobb tömegével fog rendelkezni, mint Németország. Franciaországban megvalósítják az általános népfölgyverzés eszményét, melynek rendeltetése a legvégsőig vivandó népharc. Tervszerűen készítik elő a tömeges népfölkelést (levée en masse) s egy jövőbeli diktátor nem iskolázatlan néptömegekkel fog rendelkezni, mint Gambetta, hanem kiképzett katonákkal, még pedig eddigelé ismeretlen számban.

Milán király kívánsága, hogy Sándor király anyjával Kisenyben találkozzék, és Natália követelése, hogy a találkozás Belgrádban vagy Jassyban legyen, közvetítő megoldást nyert, a menyinyben a találkozás Szerbiában ugyan, de nem a fővárosban fog végbemenni. Natália az utazás idejére nézve Belgrádból kapott tanácsokhoz is, ugy látszik, alkalmazkodott, és Szerbiába való utazását oly időre halasztotta, mikor majd megjelenése ott semmiféle bonyadalokra sem szolgáltathat alkalmat. Az orosz sajtó ismét avval a követeléssel állt elő, hogy Natália helyzete mielőbb sürgősen rendeztesse. Pétervári komoly és mérvadó politikai körökben e nézetet nem osztják. E körökben a királynő iránti rokonszenyből minden áron kívánják, hogy a királynő sorsa mielőbb kedvezően döntessék el. Egyáltalán nincs kilátás rá, hogy e kérdés szabályozásának halogatása a szerbiai dolgok jelenlegi rendjére és az Obrenovics-dinasztia jövőjére kedvezőtlen hatást gyakorolna.

T a n ü g y.

Értesítés. A háromszékmezei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézetben az 1889—90. tanévi oktatás folyó évi szeptember 2-án veendi kezdetét. Az elemi és női ipari szakosztályba felvétetnek ugy a városról, mint a vidékről bejáró, esetleg belakó növendékek is. A női ipariszakosztályba csak oly növendékek vétetnek fel, kik a IV. vagy VI. elemi osztályt végezték, 12-ik életévüket betöltötték s a második védhimlőoltással el vannak látva. A tandíj havonként 2 frt. A kik valamely iparágat, gépkezelést akarnak megtanulni, egy évnél rövidebb időre is beiratkozhatnak. Vidéki szülők gyermekei mérsékelt díjért az intézetben lakást és ellátást is nyerhetnek. Jelentkezhetni f. évi szept. 1-től 10-ig az intézeti igazgatóságnál. Az iskola-

ez borzasztó. És a mi még rosszabb, a visszatérésre csak ez egyetlen út van, mely a hidhoz vezet. Kénytelenek leszünk elhaladni az ember mellett, ki még mindig minket bámult, kinek esze ágában sem volt onnan elmenni. Fejedet kezeid közé hajtva, keservesen zokogtál. Nem tudtam, hogy mit tegyek és mit szóljak. Fájdalmad keblemet tépte. És te nem is akartál vigasztalódní. Te megvetsz engemet. Én vagyok oka mindennek. Ebből mi sem lett volna, ha én mindenképen nem akarom e csókot. Oh! biztosan tudtam, hogy többet meg nem ölelhetlek, sem ma, sem holnap, sem valaha. Te nem szeretted többé. Nem fogsz hozzám szólni. Elmebetek ablakod alatt százszor is. A redőket nem fogod te féltetni. Nem szünsz meg sirni sohasem. Kétségbeesésed annyira elszomorított, hogy szerettem volna a folyamba ugrani.

Aztán így szóltál hozzám:

— Menjünk. Köztünk vége mindennek. El kell mennünk az előtt az ember előtt; seba, menjünk. Követtelek kétségbeesetten, lehajtott fővel.

De midőn egész közel értünk a szerénytelenhez, ki meg sem mozdult helyéről, te hirtelen felkacagtl és annyi csókot adtl, annyi csókot vettél, a mennyit magam akartam. Mert midőn az az ember meghallotta lépteinket, meglíbbentette sikkáját, melyben néhány fillér csörgött, és reszkető hangon esdett:

— Könörüljenek egy szegény vak kolduson!

Ujra nyílnak a rózsák, tavaszi ünnepet ül az emberiség. Sirod felett is röpködnek már a tarka pillangók, és midőn a picziny méhikék a közel virágokból szívják az édes mézet, ébredj te is új életre, add párját annak az első édes, kéjes csóknak, milyet csak te tudtl adni!

szék nevében. Kézdi-Vásárhelytt, 1889. aug. 25-kén. Székely János ev. ref. pap, iskolaszéki elnök. Nagy Károly igazgató, iskolaszéki jegyző.

Tanügyi értesítés. A helybeli róm. kath. al-gymnasiumban a beiratások augusztus 29., 30. és 31-én eszközöltetnek; az ünnepélyes „Veni Sancte“ szeptember 1-én d. e. 8 órakor tartatik meg. Beiratáshoz szükséges: iskolai bizonyítvány, továbbá a 12 éveseknél újraoltási bizonyítvány, az első osztályuaknál pedig keresztlevél. Az igazgatóság.

Különfélék.

— Időjárásunk. Hosszas szárazság után, habár egy kissé későn, végre megérkezett az eső, új életet adván a végkép kiszáradt földnek. Háromszékmezeiben lassanként borult el az idő s órákig tartó csendes eső hullott le, de Csikmezeiben, mint értesülünk, az utóbbi napokban roppant viharok dultak s nagy jégesők hullottak le, melyek némely helyeken teljesen tönkre tették a még künn levő terményeket. Megtörtént a múlt héten, hogy minálunk a legnagyobb szárazság idején hirtelen megáradtak a Csikból jövő vizek s elborították a réteket. A légkör a sok eső miatt egészen lehűlt, s a hőmérő, mely a múlt héten áruyékban 22—23 R°-ot mutatott, ma már csak 12 R°-ot jelez.

— Halálozás. Alsócsernátoni Rápolthy Lászlóné szül. Pethő Zsuzsánna folyó hó 26-án éjjeli 1 órakor hosszas betegség után életének 25-ik, házasa élete 6-ik évében meghalt. A korán elhunyt ifjú nő temetése folyó hó 28-án ment végbe Alsó-Csernátonban, általános mély részvét mellett. Béke poraira!

— Halak pusztulása. A múlt héten Alsókiban le-hullott eső furcsa jelenségeket idézett elő. A Feketeügy vize erősen megáradt s roppant mennyiségű apró halat dobott ki partjára. A nagyobb halak feljöttek a víz színére s iránytalanul uszkáltak, mintha csak meg lettek volna maszlagozva. A falusi emberek nem vették ezen különös jelenséget csodaszámba, mert nem ritka eset, hogy a Feketeügyben nagyobb esők után a halak megbomolnak. A nép azt tartja, hogy ilyenkor kénköves eső szokott hullani. Ilyen esetben a víznek kiállhatatlan kellemetlen szaga van. A vízár lefolyása után napokig nem tudtak a munkások fővenyt hordani az erős szag miatt.

— A persa sah szombatón délután Bécsbe érkezett, hol igen szívélyes fogadtatásban részesült. A pályaudvaron diszorség és zenekar volt felállítva. A saht ó Felsőge a király fogadta, ki az összes Bécsben időző főherczekzek élén jelent meg. A pályaudvaron a Burgig katonaság képezett sorfalat. A sah tiszteletére diszbed volt, melyen Milán exkirály is megjelent. A sah részt vett az operai diszeladáson is. Másnap megtekintette Bécs város nevezetességeit. Hélfőn Budapestre érkezett a sah.

— Szállítási kedvezmények. A székely vasut mentén levő erdők jobb kihasználása szempontjából a kereskedelmi miniszter a „Brassói kereskedelmi és iparegyesület“ előterjesztésére nagyobb szállítási kedvezményeket engedélyezett a székely vasut állomásairól Fiuméba.

— Verseny-kuglizás Kézdi-Vásárhelytt. A kispesti versenyláz megérkezett hozzánk is, s itt is akadt vállalkozó, ki ha nem épen nyaralott, vigyázatlan-ságból — meggyuladt, s mert roppant hőség volt, ennek melegétől a közelében levő épület lángba borult s ettől oly gyorsan terjedt el a tűz, hogy néhány percz alatt 18 gazdának 40 épülete porrá égett. A leégett épületekből semmit megmenteni nem lehetett. Egyik jóraaváló gazda, mikor a legtávolabbi épületben a tűz kiűtött, há-

Arczod üde volt, mint a virág; ajkaid égtek, pirultak, mint a legszebb cseresznye. Oh, miért nem ígértél két, három, négy, öt csókot, miután egy picziny szád, két szemed és két ajkad volt! Még mindig néztelek, mindig közelebb léptem hozzád, te pedig elfordítottad fejedet... te csunya, miért nem tartod meg ígéretedet?... és már is éreztem ajkaid bódító leheletét... midőn közelünkben vidám asszonyok danája hangzik fel; mosonők jöttek ruháikat áztatni; csevegvé, incselkedve megállottak a füzek alatt. Te már nem voltál ott. Megszóltál és csak jó darabra értél utól, az erdő közelében. Ez egyszer nem menekülsz meg! Ellenkeztél, mert igen féltél! Én magamhoz szorítottalak, ajkam ajkadat érte és elraboltam tőled a csókok elsejét. A nap egy fehér, hosszú szakállhoz hasonlító felleg alá bujt.

*

Feltaláltuk végre az elhagyatott, alkalmas helyet. A zugó folyam kis félszigetet képezett, sziklatömeg elrejtette a gyalogösvényt; olyan volt e táj, mint a fészek, mely nagyobb madarak hazáját képezi. Nem hallgattam rád. Hiába mondtad: „Vigyázz! a hid felől emberek jöhetnek!“ Körülöletelek a megvalósult remény diadalmas szenvedélyével, ajkam ajkadat érte győzelmesen.

Te nagyot sikoltottál.

Ott, a hid karfája mellől egy ember figyelt reánk. Oh! kétségkívül látta a csókot! Még mindig reánk néz, mereven, figyelmesen, mintha gunyolódni akarna. Bizonyára valami falusi, a ki ismer bennünket, a ki tudta a te nevedet és az enyémet. ... Megtörtént! Mind hiába! Tudni fogják, hogy én megöleletem. Nevetni fognak rajtunk. Mit fog anyád szólni? Oh, Istenem! hiszen

zához szaladt, hogy az ott levő 187 frjtát kihozza. Mikor azonban házába érkezett, már akkor nemcsak saját háza, hanem a szomszéd épületek is mind lángba borultak s a szegény ember a ropant hőségben megfuladt, s pénzével együtt úgy porrá égett, hogy csakis koponyájának fele része és két darab megégett csontja találatotott meg. Majos József, ki anyja megmentésére indult, a nagy melegségben, ha vissza nem huzzák, szintén megfuladt volna és oda égett volna. Tyuk, macska a közeli veteményekbe, törökbuza közé menekültek, de ott is a nagy hőség miatt megfuladtak. Az összes épületek, házi butorok, élelmi szerek teljesen porrá égtek. Most a szerencsétlen károsultaknak egyetlen falat kenyérük sincs. A nyomor leirhatatlan.

— Tűsnádon a fürdővendégek létszáma, a legutóbbi kimutatás szerint, 1053.

— Párisi élet. Párisban annyi most az idegen, hogy szinte kiszorítják Párisból a párisiakat. Délután, de még inkább este, majdnem lehetetlen a boulevardokon végig menni, s a kinek sietős a dolga, kénytelen az azokkal párhuzamos utcákat felkeresni. A nagy vendéglőkben és kávéházakban ember ember hátán ül, s a kiállításon is akkora a szorongság, hogy több már nem is élvezet az ott való tartózkodás. Az Eiffel-toronynak persze szintén kijut a része az ostromból, s néha négy-öt órába is beletelik, míg az ember feljuthat a toronyba. Nagyot csalódtak azonban azok az idegenek, a kik azért jöttek ide, hogy az „elegáns Páris”-t lássák, mert ennek most nyoma sincs. Páris most a vidéké s az idegeneké. Kitérünk ez abból a kis statisztikából is, melyet augusztus hó 20-áról készítették. E napon a különféle fogadóknak nem kevesebb, mint 230.838-an laktak, köztük 176.479 vidéki és 54.359 külföldi. Hol van még az a temérdek vidéki ember, a ki nem megy vendéglőbe, hanem valamelyik rokonánál vagy jó barátjánál száll meg! A statisztikailag kimutatott összeg meghaladja a párisi lakosság tíz százalékát, s ha meggondoljuk, hogy ezek a délutáni órákban vagy este mind a boulevardokra csődülnek, elhisszük, hogy itt minden párisi emberre legalább öt idegen esik.

— Mennyit eszik az ember egész életében? Egy tudós orvos kiszámította, hogy egy heven éves ember egész életén át, egy a hig, mint a szilárd ételeket számítva, mintegy 20 waggon eledelet költ el. Ha egy-egy waggonra csak 4 tonná számunk, úgy ez kitesz 80.000 kilót, a mi a 25.530 napi életszakhoz viszonyítva, átlag 3 kiló és 200 grammot tesz ki naponként. Az emésztési képesség természetesen változik a korrál. A gyermek és az agastyán 2½, a fölszerű ember pedig 3½ vagy 4 kiló ételt fogyaszt el naponként. Ezen föltevést a katonaoorvosok számítása is igazolni látszik.

— Az „Eredeti Magyar Daltár”, magyar zeneszerzők eredeti műveinek havi füzetekben megjelenő gyűjteményéből vettük a III-ik évfolyam 6. és 7-ik füzetét, szerkeszti és kiadja Hoós János Déván. A füzet rendkívül gazdag, a mennyiben tartalmaz 13 dalt zongorára és énekre, továbbá 15 egyes és többszólamu gyermekdalt Pósa Lajos, Hettyey Gábor és Rudnyánszki Gyula jeles gyermekvers-írók költeményeire. A zongorára írott dalok szövegei szintén jeles íróink költeményiből valók. Ott látjuk Vörösmarty, Petőfi, Tóth Ede, Endrődi Sándor, Jakab Ödön stb. jelesíneik költeményeit megzenésítve s a többiek közt Endrődi Sándornak „Megállya a mádi malom kereké” kezdetű hangulatjeljes szép népballadáját Hoós János által megzenésítve. Az „Eredeti Magyar Daltár” kiváló gondot fordít a dalok szövegeire is, arra törekedve, hogy az utczai nóták, a melyeknek többnyire erkölcsrontó, trágár szövegei vannak, leszorítsa a térről, s a komolyabb irányú, művésziileg kidolgozott dalok, a melyek szó-költészetünkkel inkább összeegyeztethetők, mint az idegen zamatu csárdások, honosuljanak meg szalonjainkban. Jelen füzettel 2-ik félévébe lépett, a melyre 3 frtjával új előfizetést hirdet. Előfizetheti bármely könyvkereskedés útján, valamint a szerkesztőségénél Déván (Hunyadmegye).

ROVÍD HIREK.

Két krajozár miatt összevesztek e hó 17-én Zvircenz Antal hajókormányos és Schlick Mátyás földműves e hó 17-én bor mellett a torzsai koresmában. Erre Schlick kést vett magához s azt a hajókormányosnak a hasába szurta, ki másnapra meghalt. A gyilkos aztán öngyilkossági kísérletet követett el, de elfogták. — Esküvőjét tartotta közelebből egy montani gazda, s midőn hazatérőben volt, rablók támadták meg s feleségével és az egész násznéppel együtt lelődöztek. — Százötvenféle vallás van képviselve a Viktrória-gyarmat egy milliónyi lakossága között. — New-Yorkban egy ház leégett s hét ember lelte a lángok közt halá-

lát. — A szerb kormány évi 360 ezer frankot állapított meg Milán exkirály részére. — A tüzoltó. T. Kanizsán közelebből tűz támadt egy gazda birtokán. A segédjegyző berohant a gabonás kamrába, hogy az ott levő gabonát mentse meg. De az égő fedél rázuhant, nem tudott menekülni s társai mint holttestet hozták ki. — A marosvásárhelyi kettős gyilkosság tettesét elfogták egy csizmadia-segéd személyében, kinél, hír szerint, megalkálták a meggyilkolt asszony ékszerait és takarékpénztári betétkönyvét. — Megzavart esküvő. Zimonyban Szent-István napján egy kömtives tartotta esküvőjét. Már az oltár előtt állottak, midőn egy asszony berohant a templomba s tiltakozott a házasság ellen, mert a vőlegény hat évig élt vele vadházasságban. A menyasszony elfutott az oltár elől s a házasságból aligha lesz valami. — Párisban a francia ortográfia egyszerűsítésére mozgalom indult meg. A mozgalmat sok irodalmi kitűnőség pártolja. — Anglia hadserege a népfölkelőkkel és különféle tartalékokkal együtt 617 ezer emberből áll. — Főbe lötte magát Szt.-Pétervárt egy fiatal nihilista, kinek egy merényletet kellett volna végrehajtani. Asztalán egy kis cédulát hagyott, melyre azt írta, hogy inkább akar öngyilkos, mint gyilkos lenni. Zsebében három dinamit-bombát találtak. — 50 frt jutalmat tűzött ki a belügyminiszter annak, ki Fábán István rabszökevényt elfogja. Fábán ezelőtt pár évvel a csikszeredai börtönből szökött meg. — Kettős öngyilkosság. Kolozsvárt Eckert Antal őrmester és Szendrei Erzsébet boldogtalan szerelem miatt véget vetettek életüknek. A férfi felakasztotta magát, a nő mérget ivott. — Fehér zászlót tűztek ki a hőmezővásárhelyi kir. járásbírósg fogházának épületére annak jeléül, hogy ott most egy fogoly sincs. — Vérengző örült. Gent közelében, Lovendeghem község kórházában egy betegét hirtelen örvongási roham lepett meg. Ily állapotban borotvát ragadott, három embert megölt és használt többet súlyosan megsebesített. — A newyorki világkiállítás költségeire 25 millió dollárt irányoztak elő. — A világ legerősebb embere egy Hiese nevű berlini fiatal gyárvezető. Hiese a napokban egy sportverseny alkalmával minden megerőltetés nélkül emelt föl és tartott a levegőben egy tízmázsás lovat, s mivel senkinek sem sikerült őt utánozni, a lapok elnevezték a világ legerősebb emberének. — A kőd sulya, mely naponként Loudounra nehezül, egy tudós számítása szerint hater hét mászat nyom. Évenként 27 millió frt értékű köszenet használnak el Londonban. — Nagy viharok híre érkezik Angliából. Az orkán számos hajót pusztított el. Southportnál egy halászhárka egész legénységével együtt elmerült; az északi parton egy yachtnak a legénysége fult a vízbe. Több hajó eltűnt. — Megrendítő családi dráma történt közelebből Ujvidéken. Fernbach Antal, a többszörös milliomos, feleségét megöltte s azután öngyilkossági kísérletet követett el. A hitvesgyilkos hír szerint elmezavarban követte el szörnyű tettet.

230-ik közlemény

a háromszékmegegyi „ERZSÉBET” árvalány-nevelő intézet javára Kálnok község lakosai által tett szíves adakozásokról.

Czintos Mózes, Kis Ferencz, Kis Lukács 1—1 kr. Utó Dániel, Orbán Ferencz, Kománi Mihály, Szágyártó József. Tanasz Mihály, Kis István 2—2 kr. Timár József 3 kr. Bedő Lajos, Kovács Mózes, Vida Sámuel, Imre András, Zsidó András, Bedő László, Timár András 4—4 kr. Regine György, Bedő János 5—5 kr. Ifj. Bedő Lajos, Szabó Gy., Gáll Károly, Gyöngyösi József, Apor Ferencz, 10—10 kr. Szűke Györgyné 20 kr. Bedő Lajos 1 liter buza. Gyöngyösi János, Kovács Mózes, Bende Józsefné, Kovács László, Fejér Ferencz, Bartók József, Fejér Györgyné, Boga István, Sonka György, Szabó Sára, Boga János, Bene Ferencz, Utó Bálint, Bedő Dávid, Magyarósi György, Gyöngyösi Lajos, Barabás Ferencz, Utó Ferencz, Bedőházi Dániel, Utó Imre, Utó Mihály, Dávid Mózes, Komán László, Szász Ferencz, Utó András, Bedőházi József 1—1 liter, Bedő Á., Vaska Sámuel, Szabó Ferencz, Vácsa György, Szász Lajos, Gyöngyösi Gábor, Gyöngyösi Károly, Bedő József 2—2 liter, Magyarósi Mihályne, Gyöngyösi Gábor 3—3 l., Komán József 4 liter, Barabás Ferenczné, Dávid Bálint ½—½ liter rozs. Sinka József 7 cső, Tóth István 10 cső, Kata György ½ liter törökbuza, Stéfán András 1 l. árpa.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhely, 1889. aug. 9.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Székely Málvin,

jegyző.

Közigazdaság.

A budapesti kereskedelmi muzeum a városligeti nagy iparcarnoknak időleges kiállítások számára fentartott részében őszi gyümölcs és konyhakerti kiállítás, sajtkiállítást és méhészeti kiállítást, illetőleg vásárt rendez. A sajt és méhészeti kiállításokra bejelentések szeptember 10-ig fogadtnak el. A bejelentett tárgyak szeptember 25-ig beküldendők. A gyümölcskiállításban részt venni kívá-

nók bejelentései szept. 10-ig eszközöndők, a bejelentett gyümölcs szept. 25-ig, szőlő- és zöldségfélék szept. 28-ig küldendők fel. A kiállítók vasuti igazolványt nyernek, melynek alapján a vasuti szállítási díj 50 százalékanak elengedésére tarthatnak igényt. Térdij nem fizetendő; a szükséges állványokat és asztalokat a muzeum igazgatósága díjtalanul szolgáltatja, hasonlókép a gyümölcs kiállítására szolgáló tányérok is ingyen bocsátottnak a kiállító rendelkezésére. A kiállítási szabályzatok és bejelentési iverk a gazdasági egyleteknél, kereskedelmi és iparkamaráknál, a méhészeti egyleteknél és a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál kaphatók.

A zöldségfélék átültetése. Már régen tapasztalták, hogy bizonyos növények jobban tenyésznek, ha azon a helyen fejlődhetnek ki teljesen, a hova vetették. Az átültetéssel mindig megzavarjuk fejlődésüket, még pedig sokszor hosszú időre. Minél kedvezőtlenebbek a talajviszonyok és az időjárás s minél jobban megsértjük a gyökereket, annál rosszabbak az átültetés következményei. A legtöbb növény azért satnyul el, mert a veteményes ágyakból nem veszik ki gomolyostól, hanem úgy tépik ki. Ez a tépés nemcsak a kertész ügyetlenségét árulja el, hanem könnyelműségét is; azért legkevésbé megbocsátható hibája. Midőn a növények finom rostgyökereit letépjük, nem szabad csodálkoznunk azon, hogy új helyükön nem fejlődnek és elhalnak, mert legszükségesebb élet-szerveiktől fosztottuk meg őket. Az átültetett növények rendesen kisebbek maradnak, mint azok, melyeket ott hagynak, a hova vetették. Vegyük például a salátát. A legszebb, legnagyobb és legkeményebb salátafajok ott képződnek, a hol a növények háborítatlanul a veteményes ágyon fejlődhetnek, míg másrészt a legtöbb fajtát, nevezetesen a koraiakat, az idő előrehaladtával nem is lehet átültetni, mert rövid idő múlva magba hajtának. Annak titka, hogy mi módon láthatjuk el magunkat egész nyáron zöld salátával, egyszerűen abban rejlik, hogy a magot árnyasabb helyre vetjük, a kikelt növényeket kellően megritkítjuk, megkapáljuk és megöntözzük. De nemcsak a salátát tenyészthetjük ily módon. A kárföl, káposzta, kel stb. igen jó termést adnak, ha így neveljük. Egy francia kertész, a kinek zöldségét minden őszi kiállításon díjazták, ezt a rendszert követte. A magot e célból jól elkészített fészeld talajba, kellő távolságra sorokba vetik, a palántákat megritkítják s a sorok közé az első kaszálás után szalmás trágyát teritenek. Ily módon a növények a legnagyobb hőséget is minden baj nélkül kibírják, mert karógyökereik mélyen lenyul s az altalajból is hoz fel nedvességet. Állítólag azt is észrevették, hogy az ily módon nevelt zöldségek sokkal finomabb ízűek, mint azok, melyeket átültettek. Ambár a fentebbiekben sok igazságot rejlik, még sem fogadhatjuk el feltétlenül, mert a tapasztalás és a gyakorlat azt bizonyítja, hogy sok növény az átültetés következtében, ha kellően ápolják és gondozzák, sokkal jobban fejlődik, mint ha egy helyen hagyják.

Legelősebb gyümölcskonzerválás. A gyümölcsöket csukorral vagy a nélkül a főtt tészta alá egy nemével keverik össze s az egész tömeget kenyerekké gyurva megsütik. E kenyerek sokáig elmaradnak. Használat előtt összetörik, megörlik s tejjel megfőzik, a mi állítolag igen jó eledel. Ezt a gyümölcsízestet más eledelhez is lehet használni, melyekhez gyümölcs vagy gyümölcsnedv szükséges, mert az ily módon konzervált gyümölcsöket különleges tulajdonságait sokáig megtartja.

Piaci árak

Kézdi-Vásárhelyt, augusztus 22-én.

Buza (tiszt)	hektóliterenkint 5 frt 60 kr	
„ (elegy)	„	— frt — kr
Rozs (tiszt)	„	3 frt 70 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Arpa (tiszt)	„	3 frt 60 kr
Arpa (elegy)	„	— frt — kr
Zab	„	2 frt 30 kr
Törökbuza	„	4 frt 60 kr
Kása (köles)	„	8 frt — kr
„ (árpa)	„	24 frt — kr
Borsó	„	6 frt — kr
Lencse	„	10 frt — kr
Fuszulyka	„	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	„	1 frt — kr
Marhahus	kilogr.-kint	— frt 32 kr
Disznóhus	„	— frt 44 kr
Juh-hus	„	— frt 24 kr
Szalonna	„	— frt 70 kr
Faggyu (nyers)	„	— frt 20 kr

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye igazoló választmánya részéről az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-a rendelkezéséhez képest ezennel közhirrre tétetik, miszerint a vármegye törvényhatósági bizottságának a jövő 1890-ik évben érvényesül birandó legtöbb állami adót fizető bizottság tagjainak név-jegyzékét az igazoló választmány folyó évi augusztus hó 29. és 30-ik napjain mindig d. e. 9 órákor kezdődőleg a vármegyeház tanácskozási termében az adóhivatali kimutatások alapján fogja kiigazítani, illetve összeállítani.

Az idézett törvény 27. §-a értelmében felhívtnak mindazok, a kik a törvény kedvezményét igénybe venni kívánják, hogy ez iránt az igazoló-választmány előtt az ülések tartama alatt szóval vagy írásban jelentkezzenek.

Ugyanez alkalommal helye lesz az adóhivatali kimutatásokban esetleg hiányosan kitüntetett egyéni adók helyesbítésének is.

Háromszékvármegye igazoló-választmánya nevében:

S.-Szentgyörgyön, 1889. aug. 21.

Br. Apor Gábor,
alispán.

Hirdetmény.

Az erdélyi róm. kath. Püspök ur Ö Nagy-méltósága folyó évi 2711. szám alatt kelt magas rendeletével Kézdi-Martonos községben **egy róm. kath. templomnak újból építését 8791 frt 66 kr költségösszeggel engedélyezte.**

A 8791 frt 66 kr költségösszegnek 487 frt 26 krnyi részlete fejében a régi templomnak újból felhasználandó anyaga van számításba véve, melyet vállalkozó ezen összegben átvenni és felhasználni köteles; továbbá 500 kézi napszám a hivek által lévén kiszolgáltatandó, egyenként 60 krban számítva, ezen napszámok 300 frt értékben számíttatnak be a vállalati összegbe.

A fent említett munkákat fogantatásának biztosítása céljából 1889. évi szeptember hó 9-ik napjának d. e. 10 órájára tek. Dr. Bánffy Zsigmond ur ügyvédi irodájában K.-Vásárhelytt tartandó zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó, az engedélyezett 8791 frt 66 krnyi költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi, azaz 440 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig tek. Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd urhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a főesperesi hivatalnál Bereczkben naponként megtekinthetők.

Kelt Bereczkben, 1889. aug. 22.

Bálint László,
főesperes-plebános.

2-2

Sz. 4232. tkkvi.

1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy kézdivásárhelyi Cseh Tamás és neje végrehajtóknak alcsernátoni László Zsuzsa s társa végrehajtást szenvedők elleni 70 frt tökétkövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Alcsernáton község határán fekvő, az alcsernátoni 1060. számú tjkvben 7343/25. hr. számú 13 frt becsértékű, az alcsernátoni 1217. sz. tjkvben 7296. hr. számú 8 frt becsértékű, az alcsernátoni 1496. számú tjkvben foglalt 743/3. hr. számú 11 frt, 796. hr. számú 36 frt, 1421. hr. számú 34 frt, 1902. hr. számú 17 frt, 3414. hr. számú 4 frt, 3623. hr. számú 17 frt, 3823. hr. számú 11 frt, 4387. hr. számú 52 frt, 4830. hr. számú 2 frt, 5079/1. hr. számú 8 frt, 6133 hr. számú 44 frt, 6520.

hr. számú 45 frt, 7046. hr. számú 11 frt, 7050. hr. számú 10 frt, 7341/98. hr. számú 49 frt, 7343/133. hr. számú 24 frt, 7336/21. hr. számú 11 frt, 7341/219. hr. számú 16 frt becsértékű egész ingatlanokra az árverést a fennebb ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi november hó 2-ik napján délelőtt 9 órákor Alcsernáton község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi 60-ik törvénycikk 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §. kijelölt óvadékképesértékpapírban kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1889. aug. 8-án

Vajna Gáspár,
kirendelt egyes bír.

BOR-ÁRULÁS

nagyban és kicsinyben
100 literen felüli mennyiségben.

Vízhez való jó asztali bor	12—14 frt.
Medgyesi ó-bor	22 "
1882-beli fehér bor	26 "
Villányi vörös bor	34 "
1885-beli finom muskotály	45 "

Literes üvegekben is a fenti borok a legjutányosabb árért áruhatnak

Papp Ferencznél.

Brassó,

8-10

nagy-utca 504. ház-szám.

Magyar királyi államvasutak.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.12 11.24	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.54 5.20	7.07 7.28	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.13 1.51	12.09 1.27
Botfalva	"	5.37 5.57	7.44 7.58	Nagy-Enyed	"	2.18 3.04	1.47 2.08
Földvár	"	6.15 6.35	8.00 8.30	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	3.14 3.51	2.43 3.24
Mogyorós	"	6.43 7.02	8.36 8.52	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	4.01 5.56	3.26 5.08
Apáca	"	7.31 7.51	9.12 9.25	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	6.45 11.04	6.37 11.04
Köpecz	"	8.14 8.38	9.45 10.00	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	11.19 6.30	8.42 11.19
Ágostonfalva	"	9.09 9.33	10.24 10.39	Budapest	(érk.)	7.40	8.47
Alsó-Rákos	"	9.43 10.46	10.46 11.47				1.55
Homoród	"						
Kacsa	"						
Erked	"						
Bene	"						
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	(érk.)						
Segesvár (vendéglő)	(ind.)						
Medgyes	(ind.)						

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 6.00
Székely-Keresztur	7.28	Bögöz	6.33
Nagy-Galambfalva	8.18	Nagy-Galambfalva	7.09
Bögöz	8.40	Székely-Keresztur	7.46
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.12	Héjasfalva	érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.